

Predicting Identity Style and Deviance Based on Cyberspace Addiction in Adolescent Girls

Mozhgan FereydounNezhad^{1*}, Fatemeh Masoumi²

¹ PhD in Educational Psychology, Department of Psychology, NT.C., Islamic Azad University, Tehran, Iran.

² Master's degree in Personality Psychology, Department of Psychology, NT.C., Islamic Azad University, Tehran, Iran.

ABSTRACT

Received: 2025/05/20
Reviewed: 2026/02/04
Accepted: 2026/02/14
P.P: 1-12

Keywords:

- . Adolescent
- . Cyberspace Addiction
- . Deviance
- . Girls
- . Identity Style

* Corresponding author

 dr.m_fereydounnezhad@yahoo.com

Background and Objectives: Considering the widespread use of cyberspace and its potential consequences on identity development and adolescent behaviors, this study aimed to predict identity style and deviance based on the components of cyberspace addiction in adolescent girls.

Methods: This correlational study employed a predictive design. The statistical population consisted of all female high school students in Tehran during the 2024-2025 academic year. A sample of 350 participants was selected through multi-stage cluster sampling from different districts of Tehran. Research instruments included the Mobile-Based Virtual Space Addiction Questionnaire (Khajeh Ahmadi et al., 2016), Berzonsky's Identity Style Inventory (ISI) (White et al., 1998), and the Adolescent Girls' Deviance Questionnaire (Pour Ghazi et al., 2022). Data were analyzed using multiple regression analysis in SPSS-28 software.

Findings: The results indicated that the regression model for predicting the composite variable of identity style and deviance was significant. Among the components of cyberspace addiction, personal performance ($\beta = 0.241$, $p < 0.01$) and social relationships ($\beta = 0.21$, $p < 0.01$) were positive and significant predictors, while time management ($\beta = -0.09$, $p < 0.05$) was a negative and significant predictor of the criterion variable. The self-control component did not show a significant contribution ($p > 0.05$).

Conclusion: Based on the findings, it appears that cyberspace addiction can play a significant role in explaining identity style and deviance in adolescent girls. Designing media literacy education programs and strengthening school-based counseling services could be effective in reducing the negative consequences of cyberspace addiction.

ISSN (Online): 2717_221X

DOI: 10.48310/EDU.2026.19508.1562

Citation (APA): FereydounNezhad M, Masoumi F. (2025) [Predicting Identity Style and Deviance Based on Cyberspace Addiction in Adolescent Girls]. *The Journal of Research in Guidance and Counseling Education*, 10(1), 1-12.

 [https:// 10.48310/EDU.2026.19508.1562](https://10.48310/EDU.2026.19508.1562)

پیش‌بینی سبک هویت و کجروی بر اساس اعتیاد به فضای مجازی در دختران نوجوان

مژگان فریدون نژاد^{۱*}، فاطمه معصومی^۲

^۱ دکترای تخصصی روان‌شناسی تربیتی، گروه روان‌شناسی، واحد تهران شمال، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

^۲ کارشناسی ارشد روان‌شناسی شخصیت، گروه روان‌شناسی، واحد تهران شمال، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

چکیده

پیشینه و اهداف: با توجه به گسترش استفاده از فضای مجازی و پیامدهای بالقوه آن بر تحول هویت و رفتارهای نوجوانان، این پژوهش با هدف پیش‌بینی سبک هویت و کجروی بر اساس مؤلفه‌های اعتیاد به فضای مجازی در دختران نوجوان انجام شد.

روش‌ها: این مطالعه از نوع همبستگی با طرح پیش‌بینی بود. جامعه آماری شامل کلیه دانش‌آموزان دختر دوره متوسطه دوم در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴ بود که از بین آنها ۳۵۰ نفر به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای از مناطق مختلف تهران انتخاب شدند. ابزارهای پژوهش شامل پرسشنامه‌های اعتیاد به فضای مجازی (موبایل (خواجه احمدی و همکاران، ۱۳۹۵)، پرسشنامه سبک هویت برزونسکی (ISI) (وایت و همکاران، ۱۹۹۸؛ هنجاریابی جوکار و حسین چاری، ۱۳۸۰) و پرسشنامه سنجش کجروی دختران نوجوان (پور قاضی و همکاران، ۱۴۰۱) بود. داده‌ها با استفاده از رگرسیون چندگانه در نرم‌افزار SPSS-28 تحلیل شد.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد که مدل رگرسیون برای پیش‌بینی ترکیب سبک هویت و کجروی معنادار است. از بین مؤلفه‌های اعتیاد به فضای مجازی، مؤلفه‌های عملکرد فردی ($\beta = 0.241$) ($p < 0.01$) روابط اجتماعی ($\beta = 0.21$, $p < 0.01$) به صورت مثبت و معنادار و مؤلفه مدیریت زمان ($\beta = -0.09$, $p < 0.05$) به صورت منفی و معنادار توانستند متغیر ملاک را پیش‌بینی کنند.

نتیجه‌گیری: با توجه به یافته‌ها، به نظر می‌رسد اعتیاد به فضای مجازی می‌تواند سهم قابل توجهی در تبیین سبک هویت و کجروی در دختران نوجوان داشته باشد. طراحی برنامه‌های آموزشی سواد رسانه‌ای و تقویت خدمات مشاوره‌ای مدرسه محور می‌تواند در کاهش پیامدهای منفی اعتیاد به فضای مجازی مؤثر باشد.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۲/۳۰

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۴/۱۱/۱۵

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۱۱/۲۵

صفحات: ۱-۱۲

واژه‌های کلیدی:

. اعتیاد به فضای مجازی
. سبک هویت
. کجروی
. نوجوان
. دختران

* نویسنده مسئول

dr.m.fereydoonnezhad@yahoo.com

مقدمه

نوجوانی، دوره‌ای انتقالی از کودکی به بزرگسالی است که با تغییرات سریع جسمی، هیجانی، شناختی و اجتماعی همراه بوده و نیازمند سازگاری بالایی می‌باشد. این تغییرات می‌توانند زمینه‌ساز مشکلات فراوانی در ابعاد مختلف زندگی شوند (Zhou & Zhang, 2023). نوجوانان امروزی به‌عنوان «نسل دیجیتال»، بخش عمده‌ای از وقت خود را در فضای مجازی و در میان انبوهی از رسانه‌ها به‌ویژه اینترنت و تلفن همراه سپری می‌کنند (Abbasi et al., 2014). اگرچه استفاده از این فناوری‌ها مزایای غیرقابل انکاری دارد، اما استفاده نامتعارف و افراطی از آن‌ها می‌تواند به بروز رفتارهای اعتیادی و وابستگی روانی منجر شود که علاوه بر مشکلات جسمانی، سلامت روانی فرد را نیز به مخاطره می‌اندازد (Choksi & Patel, 2021). اعتیاد به فضای مجازی به‌عنوان یک رفتار اعتیادی غیرشیمیایی در تعامل انسان و اینترنت تعریف می‌شود که فرد برای اجتناب از مواجهه با وقایع منفی زندگی یا کاهش اضطراب از آن به‌عنوان یک راهبرد مقابله‌ای ناکارآمد استفاده می‌کند. این پدیده در واقع نوعی اختلال کنترل تکانه محسوب می‌گردد که با استفاده بیش‌ازحد و اختلال در عملکرد روزمره مشخص می‌شود (Mwenzi & Moyamani, 2023). پژوهش‌ها نشان می‌دهند که مشخصه اصلی این رفتارهای اعتیادی، کناره‌گیری اجتماعی و بی‌ثباتی هیجانی است؛ به گونه‌ای که افرادی با سطوح بالایی بی‌ثباتی هیجانی، با احتمال بیشتری به سمت این گونه اعتیادها گرایش پیدا می‌کنند (Gori & Topino, 2023).

از سوی دیگر، فضای مجازی به بخش جدایی‌ناپذیر زندگی نوجوانان تبدیل شده است و استفاده بیمارگونه از آن به طور قطع با سبک‌های هویتی افراد در ارتباط است. از دیدگاه برزونسکی (۲۰۰۳)، سبک هویت عبارت است از نحوه جستجو، پردازش و ارزیابی اطلاعات مربوط به خود. افراد دارای سبک هویت اطلاعاتی، فعالانه به جستجو و ارزیابی اطلاعات می‌پردازند، از تفکر انتقادی برخوردارند و از اطلاعات مرتبط بهره می‌برند. این افراد عموماً سخت‌کوش، خودتنظیم‌گر، دارای عزت‌نفس بالا و از منبع کنترل درونی برخوردارند (Hezhbarkhah et al., 2013). در مقابل، افراد دارای سبک هویت سردرگم-اجتنابی در مواجهه با مسائل هویتی دچار تعلل شده، فاقد تعهدات پایدار هستند و تصمیم‌گیری‌های آنان غالباً تحت تأثیر شرایط آنی و بیرونی شکل می‌گیرد (Diemer et al., 2022). در این رابطه، نظریه‌پردازانی مانند گیدنز و پژوهشگران داخلی (Shamani et al., 2023; Alipour et al., 2024) بر این باورند که فناوری‌های پیشرفته ارتباطی با «فشرده‌گی زمان و مکان»، زمینه‌های سنتی شکل‌گیری هویت را دگرگون ساخته‌اند. فضای مجازی با خارج کردن افراد از محدوده‌های جغرافیایی و فرهنگی خود، مرزهای هویتی را کمرنگ کرده و منابع و ابزارهای جدیدی را برای ساخت هویت در اختیار نوجوان می‌گذارد، که گاهی می‌تواند به کاهش توانایی فرهنگ‌های بومی در هویت‌سازی سنتی بینجامد. فضای مجازی با ارائه فضایی برای آزمایش هویت‌های مختلف، می‌تواند برای نوجوانانی با سبک هویت سردرگم جذاب باشد، چرا که به آنان امکان می‌دهد به طور موقت از فشارهای هویتی در دنیای واقعی فرار کنند و هویت‌های ایده‌آل اما غیرواقعی برای خود بسازند. با این حال، این فرآیند نه تنها بحران هویت آنان را حل نمی‌کند، بلکه با تضعیف مهارت‌های مقابله‌ای، آنان را در یک چرخه معیوب قرار می‌دهد. مطالعات تجربی نیز این ارتباط را تأیید می‌کنند. به عنوان مثال، چن و همکاران (۲۰۱۹) نشان دادند که اختلال هویت، پیش‌بینی‌کننده معنادار اعتیاد به اینترنت و پیامدهای منفی آن مانند افسردگی است. همچنین، یافته‌های هی سوک و همکاران (۲۰۱۰) حاکی از ارتباط منفی بین تحکیم هویت و اعتیاد به اینترنت است (Mousivand et al., 2024).

افزون بر تأثیر بر فرآیند هویت‌یابی، فضای مجازی می‌تواند بستر شکل‌گیری و تقویت کجروی را نیز فراهم سازد. کجروی اجتماعی به مجموعه‌ای از رفتارها، نگرش‌ها و سبک‌های زندگی اطلاق می‌گردد که برخلاف هنجارها و انتظارات جامعه بوده و با واکنش‌های قانونی، اخلاقی و اجتماعی روبرو می‌شود (McLaughlin & Muncie, 2012; Ahmadi, 2023). جامعه‌شناسان با تأکید بر ریشه‌های اجتماعی و فرهنگی کجروی، معتقدند در جوامع مدرن پیچیده و متکثر، پدیده کجروی اغلب ماهیتی نسبی و وابسته به زمینه می‌یابد (Giddens, 2022). فضای مجازی با ایجاد «جماعت‌های خرده‌فرهنگی» جدید و فرامکانی، زمینه دستیابی به اهداف فردی و جمعی را که ممکن است از طریق راه‌های متعارف میسر نباشد، فراهم می‌سازد (McLaughlin & Muncie, 2012). این محیط، نظارت اجتماعی رسمی و غیررسمی را تضعیف و امکان ناشناس ماندن نسبی را افزایش می‌دهد. در چنین شرایطی، قیود درونی و بیرونی برای رعایت هنجارها ضعیف شده و رفتارهای کجروانه می‌توانند با سهولت بیشتری رخ دهند (Baron, 2021; Ahmadi, 2023). بر اساس نظریه یادگیری اجتماعی، نوجوانان از طریق تعامل در فضای مجازی، الگوها و هنجارهای رفتاری جدیدی را فرامی‌گیرند که ممکن است با ارزش‌های جامعه میزبان در تعارض باشد (Marcum & Higgins, 2024). پیامدهای این فرآیند را می‌توان در بروز اشکال مختلف کجروی فرهنگی (مانند ترویج سبک زندگی مغایر با ارزش‌های بومی)، کجروی جنسی، تقلب، پرخاشگری و نیز کجروی‌های نوپدید (مانند سایبربولینگ، کلاهبرداری اینترنتی و انتشار اخبار جعلی) مشاهده کرد. این امر به‌ویژه برای گروه‌های آسیب‌پذیرتری مانند دختران نوجوان که سهم قابل توجهی از بزه‌دیدگی در فضای مجازی را به خود اختصاص می‌دهند، نگران‌کننده است (Hemayatkhah, 2021).

با توجه به اهمیت آسیب‌شناسی فضای مجازی و تأثیر چندبعدی آن بر نوجوانان، در جامعه ما نیز در سال‌های اخیر توجه به پیامدهای فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات افزایش یافته است. آمارها نشان می‌دهد کشور ما از نظر بهره‌مندی از فضای مجازی در رتبه‌ای متوسط قرار دارد و قشر نوجوان سهمی ۳۵ درصدی از کاربران را تشکیل می‌دهند (Moradi,

2013). با در نظر گرفتن این مبانی نظری و شواهد تجربی، می‌توان چنین استدلال کرد که اعتیاد به فضای مجازی، به عنوان یک الگوی استفاده بیمارگونه، می‌تواند هم با تضعیف فرآیند جستجوگری هویتی در دنیای واقعی، بر سبک هویت نوجوان تأثیر بگذارد و هم با قرار دادن فرد در معرض محتوا و گروه‌های هنجارشکن، مستقیماً به بروز رفتارهای کجروانه بینجامد. با این حال، پژوهش‌های اندکی به طور همزمان به بررسی رابطه این سه سازه مهم در نمونه‌های ایرانی، به ویژه در بین دختران نوجوان که گروهی آسیب‌پذیر در برابر تهدیدات فضای مجازی محسوب می‌شوند، پرداخته‌اند. بنابراین، بررسی تجربی این روابط می‌تواند درک جامع‌تری از چالش‌های نوجوانان در عصر دیجیتال ارائه دهد و مبنای علمی برای طراحی مداخلات آتی فراهم کند. بر این اساس، هدف اصلی این پژوهش، پیش‌بینی سبک هویت و کجروی بر اساس مؤلفه‌های اعتیاد به فضای مجازی در دختران نوجوان می‌باشد.

روش

روش این پژوهش، همبستگی از نوع پیش‌بینی است. جامعه آماری این پژوهش را کلیه دانش‌آموزان دختر دوره متوسطه دوم در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴ تشکیل دادند. با توجه به هدف پیش‌بینی در پژوهش، نمونه‌گیری از جامعه دانش‌آموزی شهر تهران به عنوان نمونه‌ای در دسترس انجام شد. در این پژوهش، از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای استفاده شد. این روش به دلایل عملیاتی از جمله پراکندگی جغرافیایی گسترده جامعه آماری در سطح یک کلان‌شهر (تهران)، صرفه‌جویی در زمان و هزینه و امکان‌پذیر بودن اجرای پژوهش انتخاب گردید. فرآیند نمونه‌گیری به شرح زیر بود:

۱. تعیین خوشه‌ها (مرحله اول): واحدهای نمونه‌گیری اولیه (خوشه‌ها) مناطق آموزش و پرورش شهر تهران در نظر گرفته شدند. برای اطمینان از پوشش حداکثری و نمایندگی بهتر جامعه، شهر تهران بر اساس تقسیم‌بندی اداری آموزش و پرورش به چهار منطقه اصلی شمال، جنوب، شرق و غرب تقسیم شد. این کار باعث می‌شود تا نمونه تا حد امکان از نظر ویژگی‌های اجتماعی-اقتصادی متنوع باشد.
 ۲. انتخاب خوشه‌ها (مرحله دوم): از هر یک از این چهار منطقه، یک مدرسه (به عنوان خوشه‌های فرعی) به روش تصادفی ساده انتخاب گردید. در این مرحله، به جای آنکه محقق به سراغ تک‌تک دانش‌آموزان در سطح شهر برود، واحدهای بزرگ‌تر (مدارس) به صورت تصادفی انتخاب شدند.
 ۳. انتخاب نهایی نمونه‌ها (مرحله سوم): از بین دانش‌آموزان مقطع متوسطه دوم مدارس انتخاب‌شده در مرحله قبل، به دلیل دسترسی آسان و یکسان به تمامی اعضای جامعه درون این خوشه‌ها، لینک پرسشنامه‌ها برای تمامی دانش‌آموزان ارسال شد. از آن‌ها دعوت شد تا به صورت داوطلبانه و تصادفی در پژوهش شرکت کرده و پرسشنامه‌ها را تکمیل نمایند. این روش، درون هر خوشه (مدرسه) به صورت تصادفی انجام پذیرفت.
- با استناد به آمار دریافت شده از اداره آموزش و پرورش شهر تهران و با توجه به فرمول کوکران تعداد ۳۳۵ نفر و با احتمال ریزش و افت آزمودنی ۵٪، ۳۵۰ نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند. ملاک‌های ورود به مطالعه شامل رضایت آگاهانه خود دانش‌آموز و والدین برای مشارکت، تحصیل در پایه‌های دهم تا دوازدهم، و نداشتن سابقه تشخیص یا تحت درمان بودن برای اختلالات روان‌پزشکی عمده (بر اساس خوداظهاری) بود. ملاک خروج نیز شامل عدم تمایل به ادامه همکاری و تکمیل ناقص پرسشنامه‌ها (بیش از ۱۰٪ سؤالات بی‌پاسخ) در نظر گرفته شد. برای بررسی نرمال بودن داده‌ها از آزمون کولموگروف اسمیرنوف استفاده شد. با توجه به ماهیت تحقیق و فاصله‌ای بودن مقیاس متغیرها و نرمال بودن توزیع داده‌ها از آزمون پارامتری همبستگی رگرسیون در محیط نرم‌افزار SPSS-۲۸ استفاده شد.

ابزار گردآوری داده‌ها

۱- پرسشنامه استاندارد اعتیاد به فضای مجازی مبتنی بر موبایل: پرسشنامه اعتیاد به فضای مجازی مبتنی بر موبایل توسط خواجه احمدی و همکاران (۱۳۹۵) به منظور سنجش اعتیاد به فضای مجازی مبتنی بر موبایل طراحی و تدوین شده است. این پرسشنامه دارای ۲۳ سؤال و ۴ مؤلفه عملکرد فردی، مدیریت زمان، خودکنترلی و روابط اجتماعی می‌باشد و بر اساس طیف پنج گزینه‌ای لیکرت (کاملاً موافق (۵)؛ تا اندازه‌ای موافق (۴)؛ بی‌نظر (۳)؛ تا اندازه‌ای مخالف (۲) و مخالف (۱)) درجه‌بندی شده است. دامنه امتیاز این پرسشنامه بین ۲۳ تا ۱۱۵ خواهد بود. هر چه امتیاز حاصل شده از این پرسشنامه بیشتر باشد، نشان‌دهنده میزان بیشتر اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مبتنی بر موبایل خواهد بود و بالعکس. در پژوهش خواجه احمدی و همکاران (۱۳۹۵) روایی محتوایی و صوری و ملاکی این پرسشنامه مناسب ارزیابی شده است. ضریب آلفای کرونباخ محاسبه شده در پژوهش خواجه احمدی و همکاران (۱۳۹۵) برای این پرسشنامه بالای ۰/۷ برآورد شد. و برای مؤلفه‌های عملکرد فردی (۰/۹۰۷)، مدیریت زمان (۰/۸۱۶)، خودکنترلی (۰/۷۲۲)، روابط اجتماعی (۰/۶۸۱) و نمره کل اعتیاد به فضای مجازی مبتنی بر موبایل (۰/۹۲) دست آمد. در این پژوهش میزان آلفای کرونباخ به دست آمده برابر با ۰/۹۵ بود.

۲- پرسشنامه سبک هویت برزونسکی (ISI):^۱ این پرسشنامه که اولین بار توسط وایت^۲ و همکاران (۱۹۹۸) طراحی شد. این پرسشنامه سه سبک هویتی شامل اطلاعاتی، هنجاری و سردرگم-اجتنابی را مورد ارزیابی قرار می‌دهد. پرسشنامه یک مقیاس ۴۰ سؤالی است که ۱۱ سؤال آن مربوط به مقیاس اطلاعاتی، ۹ سؤال آن مربوط به مقیاس هنجاری، ۱۰ سؤال آن مربوط به مقیاس سردرگم-اجتنابی و ۱۰ سؤال دیگر مربوط به مقیاس اطلاعاتی است که برای تحلیل ثانویه استفاده می‌شود و یک سبک هویتی محسوب نمی‌شود. پاسخ هر سؤال بر روی یک طیف لیکرت پنج‌درجه‌ای مشخص می‌شود که شامل کاملاً مخالف= ۱، مخالف= ۲، مطمئن نیستم= ۳، تا حدودی موافق= ۴ و کاملاً موافق= ۵ می‌باشد. حداقل و حداکثر نمره در سبک اطلاعاتی به ترتیب ۱۱ و ۵۵، در سبک هنجاری ۹ و ۴۵، و در سبک سردرگم اجتنابی ۱۰ و ۵۰ می‌باشد. برزونسکی (۱۹۹۲) پایایی درونی مقیاس اطلاعاتی را ۰/۶۲، مقیاس هنجاری را ۰/۶۶ و مقیاس سردرگم اجتنابی را ۰/۷۳ گزارش کرده است. به علاوه در سال ۱۳۸۳ غضنفری پژوهشی با هدف اعتبار و هنجاریابی پرسشنامه سبک هویت (G-ESI) انجام داد و برای سنجش و ارزیابی همسانی دورنی پرسشنامه سبک هویت، ضریب آلفای کرونباخ بر روی داده‌های اصلی را محاسبه کرده است و نتایج ضرایب همسانی دورنی پرسشنامه برابر بودند با: سبک هویت اطلاعاتی ۰/۶۷، سبک هویت هنجاری ۰/۵۲ و سبک هویت سردرگم اجتنابی ۰/۶۲. این نتایج نشان می‌دهد که پرسشنامه سبک هویت از ضرایب پایایی و همسانی دورنی مناسبی برخوردار است. روایی پرسشنامه توسط جوکار و حسین چاری (۱۳۸۰) از طریق همسانی دورنی و تحلیل عوامل مورد بررسی و تأیید قرار گرفته است. شاخص KMO برابر با ۰/۶۶ و ضریب کرویت بارتلست برابر با ۱۲۹۰/۱۱ و در سطح ۰/۰۰۰۱ معنادار بود که نشان‌دهنده‌ی کفایت نمونه‌گیری گویه‌ها بودند. همچنین، اعتبار آن در این پژوهش برای سبک‌های اطلاعاتی، هنجاری و سردرگم-اجتنابی به ترتیب ۰/۶۳، ۰/۵۰، ۰/۶۴، ۰/۶۱ بود (Jokar & Hossein Chari, 2001). در این پژوهش میزان آلفای کرونباخ به دست آمده برابر با ۰/۸۲ بود.

۳- پرسشنامه سنجش کجروی دختران نوجوان: این پرسشنامه توسط پور قاضی و همکاران (۱۴۰۱) ساخته شده است که دارای ۲۵ سؤال بوده و هدف آن ارزیابی و سنجش کجروی دختران نوجوان از ابعاد مختلف (تقلب، پرخاشگری، وندالیسم، کجروی فرهنگی، کجروی جنسی، کجروی دینی، کجروی نوپدید) می‌باشد. نمره‌گذاری پرسشنامه به صورت طیف لیکرت ۵ نقطه‌ای (خیلی کم (۱)؛ کم (۲)؛ نه کم نه زیاد (۳)؛ زیاد (۴) و خیلی زیاد (۵)) می‌باشد. در پژوهش پور قاضی و همکاران (۱۴۰۱) روایی صوری و محتوایی این مقیاس توسط اساتید دانشگاه مورد

¹ Identity Style Inventory

² White

تأیید قرار گرفت. برای بررسی اعتبار مقیاس از روش آلفای کرونباخ استفاده شد که میزان آن ۰/۹۸ به دست آمد. در این پژوهش میزان آلفای کرونباخ به دست آمده برابر با ۰/۹۴ بود.

یافته‌ها

در جدول زیر به بررسی چگونگی توزیع نمونه آماری از حیث متغیرهایی چون تحصیلات پرداخته شده است.

جدول ۱: فراوانی پایه تحصیلی شرکت‌کنندگان

پایه تحصیلی	فراوانی	درصد
دهم	۷۸	٪۲۰
یازدهم	۱۵۸	٪۴۳/۶
دوازدهم	۱۱۴	٪۳۶/۴
جمع کل	۳۵۰	۱۰۰

جدول ۲: شاخص‌های توصیفی اعتیاد به فضای مجازی

متغیر	میانگین	انحراف معیار	کمترین	بیشترین	کشیدگی	چولگی
عملکرد فردی	۱۲/۲۲	۲/۰۲	۴	۲۰	-۰/۲۵	۰/۰۲۱
مدیریت زمان	۱۳/۰۵	۳/۱۲	۱۱	۱۷	۰/۰۵۴	-۰/۲۵۴
خودکنترلی	۱۰/۵۲	۳/۴۰	۴	۲۰	-۰/۳۵۴	-۰/۶۴۱
روابط اجتماعی	۱۴/۱۴	۱/۸۵	۴	۲۰	-۰/۴۲۰	۰/۰۲۱

بر طبق جدول شماره ۲، میانگین و انحراف استاندارد اعتیاد به فضای مجازی حدوداً نزدیک به یکدیگر و بالا می‌باشند، با توجه به میزان چولگی و کشیدگی متغیرها می‌توان بیان کرد که داده‌ها دارای منحنی نرمال می‌باشند که تقریباً میزان چولگی و کشیدگی نزدیک به هم می‌باشند.

جدول ۳: شاخص‌های توصیفی سبک هویت برزونسکی

متغیر	میانگین	انحراف معیار	کمترین	بیشترین	کشیدگی	چولگی
مقیاس هنجاری	۱۵/۲۱	۳/۱۲	۸	۲۵	۰/۰۰۹	-۰/۱۴
سردرگم-اجتنابی	۱۴/۲۱	۲/۰۲	۹	۱۵	۱/۵۰	۱/۴۵
مقیاس اطلاعاتی	۱۵/۴۲	۰/۵۷	۱۴	۱۶	۰/۲۱۷	-۱/۳۲

بر طبق جدول شماره ۳، میانگین و انحراف استاندارد سبک هویت برزونسکی حدوداً نزدیک به یکدیگر و بالا می‌باشند، با توجه به میزان چولگی و کشیدگی متغیرها می‌توان بیان کرد که داده‌ها دارای منحنی نرمال می‌باشند که تقریباً میزان چولگی و کشیدگی نزدیک به هم می‌باشند.

جدول ۴: شاخص‌های توصیفی کجروی دختران نوجوان

متغیر	میانگین	انحراف معیار	بیشترین	کمترین	کشیدگی	چولگی
تقلب	۲۴/۱۲	۳/۲۳	۱۲	۱۰	۰/۵۲	۱/۱۰
پرخاشگری	۱۰/۸۵	۲/۸۵	۱۰	۱۲	-۰/۳۴	-۰/۳۱
وندالیسم	۴۸/۱۲	۵/۱۴	۲۵	۱۳	-۰/۸۴	۰/۷۴
کجروی فرهنگی	۱۶/۱۲	۳/۱۰	۱۰	۷	-۰/۳۲	۱/۰۲

متغیر	میانگین	انحراف معیار	بیشترین	کمترین	کشیدگی	چولگی
کجروی جنسی	۲۴/۱۲	۲/۱۴	۴۱	۸	-۰/۵۴	۰/۴۱
کجروی دینی	۱۲/۲۱	۰/۵۲	۱۰	۱۲	۰/۷۴	-۱/۰۱
کجروی نوپدید	۱۲/۲۱	۳/۲۴	۴	۲۰	۰/۲۵۸	-۰/۲۱۳

بر طبق جدول شماره ۴، میانگین و انحراف استاندارد کجروی دختران نوجوان حدوداً نزدیک به یکدیگر و بالا می‌باشند، با توجه به میزان چولگی و کشیدگی متغیرها می‌توان بیان کرد که داده‌ها دارای منحنی نرمال می‌باشند که تقریباً میزان چولگی و کشیدگی نزدیک به هم می‌باشند.

جدول ۵: آزمون کلموگروف-اسمیرنوف

متغیر	K-S	Sig
عملکرد فردی	۰/۶۴۳	۰/۵۳۰
مدیریت زمان	۰/۷۵۲	۰/۶۰۱
خودکنترلی	۰/۶۹۳	۰/۵۰۴
روابط اجتماعی	۰/۵۸۵	۰/۴۹۹
مقیاس هنجاری	۰/۶۴۵	۰/۵۳۲
سردرگم-اجتنابی	۰/۷۵۲	۰/۶۰۱
مقیاس اطلاعاتی	۱/۰۱	۰/۸۵۴
تقلب	۰/۶۵۴	۰/۵۴۵
پرخاشگری	۰/۷۵۲	۰/۶۰۱
وندالیسم	۰/۴۲۱	۰/۳۵۱
کجروی فرهنگی	۰/۳۲۴	۰/۲۵۴
کجروی جنسی	۰/۶۴۵	۰/۵۳۲
کجروی دینی	۰/۶۵۲	۰/۷۲۱
کجروی نوپدید	۱/۲۱	۰/۹۵۱

برای آزمون نرمال بودن از آزمون کلموگروف-اسمیرنوف استفاده می‌شود که یک نوع آزمون ناپارامتریک می‌باشد. در این آزمون مقدار $p > 0/05$ می‌باشد، در نتیجه می‌توان گفت داده‌ها با اطمینان بالایی نرمال می‌باشند.

جدول ۶: ضرایب رگرسیون چندمتغیره استاندارد شده و استاندارد نشده در رابطه بین اعتیاد به فضای مجازی با سبک هویت و کجروی در دختران نوجوان

مدل	متغیر	ضرایب استاندارد نشده		T	سطح معناداری	ضرایب استاندارد شده	
		B	خطای استاندارد			Beta	Tolورانس
	(Constant)	۸۵/۰۴	۲۸/۱۴	۲/۴۱	۰/۰۰۱	-	VIF
مدل ۱	عملکرد فردی	۱/۲۵	۰/۳۵	۵/۱۴	۰/۰۰۰	۰/۳۲	۱/۵۴
	مدیریت زمان	۰/۴۵	۰/۲۱	۲/۱۵	۰/۰۳	۰/۹۴	۱/۰۵
	خودکنترلی	۰/۸۰	۰/۷۲	۱/۱۰	۰/۲۷	۰/۷۹	۱/۲۶
	روابط اجتماعی	۰/۶۴	۰/۲۰	۲/۴۱	۰/۰۰۵	۰/۷۴	۱/۱۲

بر اساس جدول ۶، مدل رگرسیون برای پیش‌بینی متغیر ملاک (ترکیب سبک هویت و کجروی) معنادار بود. از بین مؤلفه‌های اعتیاد به فضای مجازی، مؤلفه‌های عملکرد فردی ($\beta = 0.241, p < 0.01$) و روابط اجتماعی ($\beta = 0.21, p < 0.01$) به صورت مثبت و معنادار و مؤلفه مدیریت زمان ($\beta = -0.09, p < 0.05$) به صورت منفی و معنادار توانستند متغیر ملاک را پیش‌بینی کنند. مؤلفه خودکنترلی سهم معناداری در مدل نداشت ($p > 0.05$). همچنین، مقادیر VIF کمتر از ۵ و مقادیر تلورانس بالا، نشان‌دهنده عدم وجود مشکل هم خطی چندگانه بین متغیرهای پیش‌بین است که بر مناسب بودن مدل دلالت دارد.

بحث و نتیجه‌گیری

یافته‌های این مطالعه نشان داد که الگوی استفاده از فضای مجازی می‌تواند پیش‌بینیکننده‌ای معنادار برای تلفیقی از سبک هویت و گرایش به کجروی در دختران نوجوان باشد. این نتیجه مؤید آن است که اعتیاد مجازی صرفاً یک عادت رفتاری نیست، بلکه پدیده‌ای است که با هسته روان‌شناختی فرد (فرآیند هویت‌یابی) و تجلیات رفتاری آن (کنش کجروانه) در ارتباطی پویا قرار دارد. نکته حائز اهمیت، نقش متفاوت و گاه متضاد مؤلفه‌های مختلف اعتیاد مجازی است که لزوم واکاوی جداگانه آن‌ها را ایجاب می‌کند.

دو مؤلفه تخریب عملکرد فردی و جایگزینی روابط اجتماعی قوی‌ترین پیش‌بین‌های مثبت در مدل بودند. این یافته را می‌توان در چارچوب نظریه «جابجایی اهداف» و «جبران نارسایی» تفسیر کرد. زمانی که انرژی روانی و زمانی نوجوان به سمت فعالیت‌های غیرمولد و اغلب انفعالی در فضای مجازی معطوف می‌شود (تخریب عملکرد)، از سرمایه‌گذاری بر تکالیف هویت‌ساز واقعی مانند پیشرفت تحصیلی و برنامه‌ریزی آینده بازمی‌ماند. این وضعیت، فرد را مستعد پذیرش سبک هویت سردرگم-اجتنابی می‌سازد؛ سبکی که با اجتناب از تعهد و تصمیم‌گیری‌های مهم زندگی مشخص می‌شود (Berzonsky, 2003). همزمان، گرایش به جایگزینی روابط چهره‌به‌چهره با تعاملات مجازی، فرد را از بازخوردهای واقعی و فرآیند جامعه‌پذیری سنتی دور می‌کند. این انزوا می‌تواند فرد را به سمت جماعت‌های خرده‌فرهنگی آنلاین سوق دهد که هنجارهای آن‌ها ممکن است با ارزش‌های مسلط جامعه در تعارض باشد و بدین ترتیب زمینه بروز کجروی فرهنگی و نوپدید را فراهم آورد (Khodabakhshi Kolayi & Rahmani Asl, 2017). در مقابل، مؤلفه‌های ضعف در مدیریت زمان و خودکنترلی اگرچه سهم پیش‌بینی کمتری داشتند، اما جهت اثر آن‌ها منفی بود. این امر حاکی از آن است که این دو مؤلفه بیشتر تابع یا نشانگر یک مشکل زیربنایی در خودتنظیمی هستند تا یک علت اولیه. به عبارت دیگر، نوجوانانی که از قبل در تنظیم هیجان، مدیریت تکالیف و به تأخیر انداختن خشنودی مشکل دارند (ویژگی‌های مرتبط با سبک هویت سردرگم)، طبیعتاً در تنظیم زمان استفاده از فضای مجازی نیز ناتوان هستند. این تفسیر با دیدگاه برزونسکی (۱۹۸۹) همسوست که سردرگمی هویتی را با فقدان راهبردهای پردازش اطلاعات و تنظیم هدف مرتبط می‌داند. بنابراین، به نظر می‌رسد این مؤلفه‌ها حلقه رابطه‌ی بین سبک هویت ناکارآمد و الگوی مصرف بیمارگونه رسانه‌ای باشند. میانگین نسبتاً بالای سبک هویت سردرگم-اجتنابی در نمونه مورد مطالعه، نکته نگران‌کننده‌ای است. فضای مجازی برای این افراد می‌تواند به یک «پناهگاه هویتی» موقت تبدیل شود که در آن بتوانند بدون فشار تعهدات واقعی، به آزمایش نقش‌های ایده‌آل‌شده بپردازند (Valkenburg & Peter, 2008). با این حال، این فرار موقت نه تنها بحران هویت را حل نمی‌کند، بلکه با تضعیف مداوم مهارت‌های مقابله‌ای، فرد را در یک چرخه معیوب قرار می‌دهد: شکست در دنیای واقعی ← پناه به فضای مجازی ← تضعیف بیشتر مهارت‌ها ← وابستگی شدیدتر به فضای مجازی. از سوی دیگر، مواجهه مداوم با محتوای هنجارشکن در این فضا می‌تواند به عادی‌سازی و درونی‌سازی این هنجارها بینجامد و مرزهای اخلاقی فرد را مخدوش کند که این خود بستر ساز بروز رفتارهای کجروانه در دنیای حقیقی است (Marcum & Higgins, 2024).

نتایج این پژوهش نشان داد که اعتیاد به فضای مجازی، به‌ویژه از طریق مؤلفه‌های تخریب عملکرد فردی و جایگزینی روابط اجتماعی، می‌تواند سهم قابل توجهی در تبیین سبک هویت و گرایش به کجروی در دختران نوجوان داشته باشد. یافته‌ها حاکی از آن است که این پدیده فراتر از یک عادت رفتاری ساده، با بنیانی‌ترین فرآیند روان‌شناختی نوجوان (شکل‌گیری هویت) و مهم‌ترین نگرانی جامعه‌شناختی (انحراف از هنجارها) پیوند خورده است. نقش منفی مؤلفه مدیریت زمان نیز بر اهمیت مهارت‌های خودتنظیمی به عنوان یک عامل محافظت‌کننده تأکید می‌کند. به طور کلی، نتایج بر لزوم نگرستن به مسئله اعتیاد مجازی به عنوان یک چالش چندوجهی که همزمان سلامت فردی و انسجام اجتماعی را نشانه رفته است، صحنه می‌گذارد.

این پژوهش با چندین محدودیت همراه بود که باید در تفسیر و تعمیم نتایج مورد توجه قرار گیرند. نخست، ماهیت همبستگی طرح پژوهش، امکان استنباط روابط علی قطعاً را فراهم نمی‌سازد. دوم، استفاده از ابزارهای خودگزارش‌دهی ممکن است تحت تأثیر سوگیری‌هایی مانند تمایل به پاسخ‌دهی مطلوب اجتماعی قرار گرفته باشد. سوم، اگرچه نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای از دانش‌آموزان دختر تهران به دلایل عملیاتی توجیه‌پذیر بود، این امر تعمیم‌پذیری یافته‌ها به سایر گروه‌ها مانند پسران نوجوان، نوجوانان شهرهای کوچک، روستاها یا بافت‌های فرهنگی متفاوت را محدود می‌کند. در نهایت، عدم کنترل آماری برای برخی متغیرهای مداخله‌گر بالقوه مؤثر، مانند وضعیت اجتماعی-اقتصادی، سبک‌های فرزندپروری، کیفیت روابط خانوادگی و الگوی استفاده از سایر رسانه‌ها، می‌تواند بر نتایج تأثیر گذاشته باشد.

یافته‌های این پژوهش پیامدهای کاربردی و سیاستی روشنی دارد. در سطح کاربردی، طراحی و اجرای برنامه‌های آموزشی تلفیقی مدرسه‌محور که سواد رسانه‌ای انتقادی را با مهارت‌های هویت‌یابی و تقویت خودتنظیمی (به‌ویژه مدیریت زمان و کنترل تکانه) ترکیب می‌کنند، ضروری به نظر می‌رسد. این برنامه‌ها باید به‌طور عملی بر پیامدهای مخرب «جایگزینی روابط اجتماعی» و «تخریب عملکرد فردی» متمرکز شوند. همچنین، توانمندسازی مشاوران مدارس برای شناسایی و مداخله زودهنگام در مورد دانش‌آموزان دارای سبک هویت سردرگم-اجتنابی، و نیز آموزش خانواده‌ها جهت تقویت روابط عاطفی و یادگیری شیوه‌های نظارت مؤثر بر استفاده از فضای مجازی، از اولویت‌های مهم است. در سطح سیاستی، حمایت از تولید و ترویج محتوای بومی، سالم و جذاب در پلتفرم‌های پرمخاطب، که هم‌زمان نیازهای هویت‌جویانه و اجتماعی نوجوانان را پاسخ گوید، می‌تواند به عنوان یک راهبرد کلان مؤثر باشد. با توجه به موارد بیان شده، پیشنهادات پژوهشی زیر ارائه می‌گردد:

- جهت علیت روابط کشف‌شده با به‌کارگیری طرح‌های طولی یا نیمه‌آزمایشی مورد بررسی دقیق‌تر قرار گیرد.
- مکانیسم‌های واسطه‌ای و تعدیل‌گر این رابطه، مانند نقش کیفیت دلبستگی، حمایت اجتماعی ادراک‌شده، تاب‌آوری و ویژگی‌های شخصیتی، کاوش شود.
- به منظور افزایش اعتبار بیرونی و تعمیم‌پذیری یافته‌ها، این مطالعه با گروه‌های نمونه متفاوت (شامل پسران نوجوان، گروه‌های سنی دیگر و نمونه‌های گرفته‌شده از شهرهای کوچک و روستاها) و با استفاده از روش‌های مکمل کیفی (مانند مصاحبه) تکرار شود.

مشارکت نویسندگان

مشارکت نویسندگان به صورت مساوی (۵۰٪ - ۵۰٪) بین دو نویسنده تقسیم شده است. فاطمه معصومی مسئولیت انجام پژوهش، گردآوری و تحلیل داده‌ها و نگارش پیش‌نویس مقاله را بر عهده داشته و دکتر مژگان فریدون‌نژاد وظیفه راهنمایی و نظارت علمی و همچنین بازبینی و ویرایش نهایی مقاله را انجام داده‌اند.

تشکر و قدردانی

این مقاله از پایان نامه مقطع کارشناسی ارشد خانم فاطمه معصومی در رشته روانشناسی شخصیت در دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال به استاد راهنمایی خانم دکتر مزگان فریدون‌نژاد استخراج شده است. بدین وسیله از همکاری کلیه کسانی که در تکمیل این پژوهش یاری رساندند، تقدیر و تشکر می‌گردد.

تعارض منافع

«هیچ‌گونه تعارض منافع توسط نویسندگان بیان نشده است.»

References

- Abbasi, M.T., Moeini, M., & Pourdian, R.A. (2014). Cyberspace, companionship and risky behaviors: The relationship between companionship in cyberspace and risky behaviors in cyberspace. *Social Security Research*, 1(4), 77-90. [In Persian]
- Ahmadi, H. (2023). *Sociology of Deviations*. Tehran: Samt. Fourth edition. [In Persian]
- Alipour, S., Ghasemi, V., & Mirmohammad Tabar, S.A. (2024). The impact of Facebook social network on the cultural identity of Isfahan youth. *Iranian Cultural Research Quarterly*, 7(1), 1-28. [In Persian]
- Baron, S. W. (2021). *Delinquency, Crime, and Social Control*. Routledge.
- Berzonsky, M. D. (2003). *The structure of identity comment of Jane Krogersview of identity status transition*. State University of New York Cortlandy.
- Berzonsky, M.D. (1989). Identity style: Conceptualization and Measurement. *Journal of Adolescent Research*, 4(3), 268-282. <https://doi.org/10.1177/074355488943002>
- Chen, T-H., Hsiao, R.C., Liu, T-L., Yen, Ch-F. (2019). Predicting effects of borderline personality symptoms and self-concept and identity disturbances on internet addiction, depression, and suicidality in college students: A prospective study. *Kaohsiung Journal of Medical Sciences*, 4(4), 508-514.
- Cherati, A., Nimrozi Navokhi, N., Kazemi, K., & Cherati, M. (2015). A sociological study of the impact of virtual social networks on the lifestyle of married users. The first international conference on the role of Islamic Revolution management in the power geometry of the global system (management, politics, economics, culture, security, accounting). *Tehran: Permanent Secretariat of the International Conference on Political and Economic Epics*, 1(1), 104-123. [In Persian]
- Choksi, S. T., & Patel, N. (2021). A Study to Find Out the Correlation of Mobile Phone Addiction with Anxiety, Depression, Stress and Sleep Quality in the College Students of Surat City. *Int J Cur Res Rev*, 13(08), 137-145.
- Diemer, M. C., Gerstein, E. D., & Regester, A. (2022). Autism presentation in female and Black populations: Examining the roles of identity, theory, and systemic inequalities. *Autism*, 26(8), 1931-1946. <https://doi.org/10.1177/13623613221113501>.
- Ghazanfari, A. (2004). *Investigating the effect of identity and coping strategies on the mental health of pre-university students in Isfahan*. PhD thesis in Psychology, Allameh Tabatabaei University. [In Persian]
- Giddens, A. (2022). *Sociology* (12th ed.). Polity Press.

- Gori, A., & Topino, E. (2023). The association between alexithymia and social media addiction: Exploring the role of dysmorphic symptoms, symptoms interference, and self-esteem, controlling for age and gender. *Journal of Personalized Medicine*, 13(1), 152-169.
- Hee Sook, K., Yeon Hee, Ch., & Seong Ja, Y. (2010). The Study on the Relations among Ego-identity, Stress, and Internet Addiction in High School Students. *J Korean Acad Psychiatr Ment Health Nurs*, 19(2), 173-185. <https://www.mehrnews.com/news/4990207>
- Hemayatkhah, M. (2021). The impact of virtual social networks on women's social deviance. *Social Order*, 13(1), 1-26. [In Persian]
- Hezhbarkhah, A.A., Ghahari, S.B., Memarian, N., Lotfi, M. (2013). Comparison of parent-child relationships, identity styles and self-compassion in adolescents from single-child and multi-child families. *Rooyesh Ravanshani*, 12(1), 1-10. [In Persian]
- Jokar, B., & Hossein Chari, M. (2001). *Investigating the relationship between adherence to religious practices and identity style. Paper presented and published in the Proceedings of the First International Conference on the Role of Religion in Mental Health*, Tehran: Research Assistant of the Iranian University of Medical Sciences and Health Services. 1(1), 120-135. [In Persian]
- Kennedy, B. (2006). *Deleuze and Cinema: The Aesthetics of Sensation*. Edinburgh University Press.
- Khajeh Ahmadi, M., Polladi, Sh., & Bahreini, M. (2016). Design and psychometric evaluation of a mobile-based social network addiction questionnaire. *Psychiatry*, 4 (4), 43-51. [In Persian]
- Khodabakhshi Kolayi, N., & Rahmani Asl, A.A. (2017). *The impact of cyberspace on academic failure and social deviance of female students in the second secondary school of Gachsaran city*. Master's thesis in general psychology, Islamic Azad University, Gachsaran branch [In Persian]
- Marcia, J.E. (1980). *Identity in adolescence in J. Adelson (Ed)*. Hand book of adolescent Psychology. Newyork: Wiley.
- Marcum, C.D., & Higgins, G.E. (2024). Exploration of the cyberbullying victim/offender overlap by sex. *American Journal of Criminal Justice*, 39(3), 538-548. <https://doi.org/10.1007/s12103-013-9217-3>.
- McLaughlin, E., & Muncie, J. (Eds.) (2012) *The Sage dictionary of-criminology*, Sage.
- Moradi, M. (2013). Investigating the role of new communication media in creating social abnormalities among young people aged 15 to 29 years in the 4th district of Tehran province (a case study of Line and Viber). *International Conference on New Approaches in the Humanities*, 5(3), 54-62. [In Persian]
- Mousivand, M., Zarean, M., & Kaboli, M. (2024). Modeling Internet Addiction Based on Identity Styles and Academic Performance: The Mediating Role of Depression. *Social Psychology Research*, 11(44), 73-92. [In Persian]
- Mullis, A. K., Mullis, R. L., Schwartz, S. J., Pease, J. L. & Shriner, M. (2007). Relations among Parental Divorce, Identity Status, and Coping Strategies of College Age Women. *Identity: An International Journal of Theory and Research*, 7(2), 137-154.
- Mwenzi, J. E., & Moyamani, E. A. (2023). Social networks addictions and academic performance of students at the University of Kinshasa. *Futurity Education*, 3(2), 213-226.
- Pednekar, N.K., & Tung, S. (2017). Problematic internet use in adolescents: Role of identity styles, emotional autonomy, attachment, family environment and wellbeing. *Indian Journal of Health & Wellbeing*, 8(4), 54-62.

Pour Ghazi, Sh., Abbasi Esfajir, A.A., Rahmani Firouzjah, A., Gholipour, M. (2022). Construction and validation of a tool for measuring deviance in adolescent girls. *Quarterly Journal of Women and Society*, 13(50), 85-98. [In Persian]

Sarmad, Z., Hejazi, A., & Bazargan, A. (2011). *Research Methodology in Behavioral Sciences*. Investigating the Relative Importance of Challenging Stressors in Self-Reliance with Emphasis on Personality Type (Case Study: Faculty Members of Islamic Azad Universities of Ardabil Province). Master's Thesis. Islamic Azad University. Germei Department. [In Persian]

Schwartz, S. J., Donnellan, M. B., Ravert, R. D., Luyckx, K., & Zamboanga, B. L. (2023). Identity development, personality, and well-being in adolescence and emerging adulthood: Theory, research, and recent advances. In R. M. Lerner, M. A. Easterbrooks, J. Mistry, & I. B. Weiner (Eds.), *Handbook of psychology: Developmental psychology* (2nd ed., pp. 339–364). John Wiley & Sons, Inc.

Shamani, E., Vahedi, M., & Norouzi, D. (2023). The relationship between the use of virtual social networks and the identity of Tehran youth. *Persian Journal of Counseling and Psychotherapy*, 7(28), 163-182. [In Persian]

Valkenburg, P.M., & Peter, J. (2008). Adolescents' identity experiments on the Internet: Consequences for social competence and self-concept unity. *Communication Research*, 35(2), 208–231. <https://doi.org/10.1177/0093650207313164>.

White, J.M., Wampler, R.S., & Winn, K.I. (1998). The identity style inventory: A revision with a sixth-grade reading level (ISI-6G). *Journal of Adolescent Research*, 13(2), 223–451.

Zhou, S., & Zhang, Z. (2023). Impact of Internet Pornography on Chinese Teens: The Third-Person Effect and Attitudes Toward Censorship. *Youth & Society*, 55(1), 83-102.

COPYRIGHTS

©2025 The author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution (CC BY 4.0), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, as long as the original authors and source are cited. No permission is required from the authors or the publishers.